

[Inger Stilling Pedersen]

skulle vi afgøre i Finansudvalget, hvor vi kunne blive enige. Nu har vi det, og vi vil meget gerne være med til at se på, om den pris, der er kommet, er den rigtige, om der er kommet andre forhold ind. Det er en drøftelse, vi skal have i udvalget, og så kan vi finde frem til, hvad vi så vil, dér. Og da er Kristeligt Folkeparti positivt.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Jeg behøver vist ikke at undskylde over for Kristeligt Folkepartis ordfører, at vi benytter os af forretningsordenens adgang til korte bemærkninger.

Kristeligt Folkepartis ordfører siger, at det er billigt, at man vil have det herved. Det mente Kristeligt Folkeparti ikke i går. Der var ikke gået en time, efter at regeringen havde udsendt sin pressemeddelelse, før Kristeligt Folkeparti som det eneste parti udsendte en pressemeddelelse og hyldede sig selv for, at dets forslag, som det originalt slet ikke var, nu var blevet fulgt. Der er altså sket et sindelagsskifte her i løbet af 24 timer.

Må jeg sige til fru Tove Niemann, at jeg sagde jo udtrykkeligt fra talerstolen, at staten har ofret penge på disse bygninger, men til gengæld har haft brugsretten vederlagsfrit i 25 år, så det kan nok gå lige o-p op.

Hr. Knud Lind sagde, at sundhedsministeren har giftet sig med folketingsflertallet, kunne jeg forstå, men det er altså medgiften, vi lige skal have diskuteret, og det er jo ikke altid helt uvigtigt.

Og så skal jeg sluttelig tillade mig, da jeg ikke vil smykke mig med lånte fjer, at sige til Fremskridtspartiet en god, rammende replik, som jeg nys fik fra vor kollega hr. Jens Peter Jensen. Han sagde, at denne sag handler om vandel og ikke om handel. Vær så venlige, de, der har lyst, at lægge sig dette på sinde.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslut-

ning henvises til Sundhedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 37:

Forslag til lov om ændring af de kommunale styrelseslove. (Faste vederlag, kommunalt ansattes medlemskab af udvalg).

Af indenrigsministeren (Thor Pedersen).
(Fremsat 25/10 89).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Graversen (S):

Man kan roligt sige, at det kommunale selvstyre har været diskuteret meget i indeværende kommunale valgperiode. Det har der været god grund til, bl.a. fordi der er kommet mange signaler fra den nuværende regering, der har skabt usikkerhed blandt både de kommunalt ansatte og kommunalt valgte. Dertil kommer denne og tidligere borgerlige regeringers utallige økonomiske indgreb over for kommunerne, der har skabt endnu større usikkerhed og medført manglende muligheder for stabilitet og planlægning i både primær- og amtskommunerne.

Her i perioden frem til kommunevalget den 21. november i år har alt dette også medført stor debat om de kommunalt valgte arbejdsvilkår. At der er noget galt med disse arbejdsvilkår, fremgår klart af det faktum, at det generelt for alle politiske partier og andre opstillingsgrupper har været meget svært at finde borgere, der har lyst til og mulighed for at stille op som kandidater til det kommende kommunalvalg.

I den omfattende debat og igennem analyser, bl.a. foretaget af Kommunernes Landsforening, har man forsøgt at påpege årsagerne til, at folk ikke ønsker at påtage sig disse kommunale tillidshverv. Som de almindeligste årsager har været nævnt for lille en aflønning af jobbet, familiemæssige problemer med børnepasning m.v. og først og fremmest problemet med hovederhvervet, altså det daglige job.

Der kunne sikkert nævnes mange andre utilfredsstillende forhold, og indenrigsministeren har da også ved flere lejligheder lovet at arbej-

[Graversen]

de med problemstillingen og prøve at forbedre forholdene.

Derfor er det altså, hr. minister, skuffende at se dette lovforslag, nr. L 37. I lovforslaget er der nogle nødvendige justeringer som følge af de tidligere på året vedtagne ændringer i styrelsesloven om strukturændringer m.v. Der er kun små økonomiske forbedringer, men stort set ingen hjælp eller forbedringer for de kommunalt valgte.

Loven omhandler to forhold. Det ene er, at det skal være muligt for kommunalbestyrelsen at vælge et fast tillægsvederlag for udvalgsarbejde i stedet for som nu at yde diæter til udvalgets medlemmer.

I Socialdemokratiet er vi tilhængere af størst mulig frihed for kommunerne, så princippet i dette kan vi godt støtte, men hvorfor lægge en snæver ramme for den omtalte pulje til yderligere fordeling blandt medlemmerne? Det bemærkes, at denne pulje end ikke automatisk skal pristalsreguleres.

Hvorfor må en kommunalbestyrelse ikke have lov til at ændre betalingsmåden i løbet af en valgperiode, jf. sidste linie i § 15 A? Det kunne da være, at en kommunalbestyrelse fandt det hensigtsmæssigt efter et års brug at gå over til andre regler.

Det andet forhold i lovforslaget er en tiltrængt opblødning og lempelse af habilitetsreglerne, og det behøver jeg ikke at bruge megen tid på.

Lovforslaget giver nogle lempeligere vilkår for de valgte deltagelse i udvalgsarbejdet, og dette kan vi varmt støtte.

Jeg vil med hensyn til lovforslaget som helhed ikke afvise, at der er visse forbedringer i forhold til nu, men efter vores overbevisning er det slet ikke nok.

Vi mener, det er ret så afgørende for både produktiviteten og servicen over for borgerne, at der på de kommunale arbejdspladser er gode og trygge forhold for både ansatte og folkevalgte. Jeg vælger også at tro på, at ministeren er enig med mig i dette og helst vil forbedre omtalte forhold for de folkevalgte. Jeg er også helt klar over, at det haster at få vedtaget en lempelse af habilitetsreglerne, helst inden de konstituerende møder i kommunerne.

Derfor skal jeg på Socialdemokratiets vegne måske lidt utraditionelt foreslå ministeren, at vi deler dette lovforslag i to dele: en første del,

hvor vi meget hurtigt vedtager ændring i habilitetsreglerne, og så en anden del om de folkevalgte vilkår. Den sidste del kan vi så få tid til at snakke ordentligt igennem i udvalget, og det vil vi godt tilsige vores positive medvirken til.

Pernille Sams (KF):

Vi kan støtte den forenkling, der ligger i dette forslag om at gøre det muligt for de enkelte kommunalbestyrelser eller amtsråd at vælge en fast vederlagsordning frem for de nuværende diæter, der udbetales efter, hvor mange og hvor lange møder man har deltaget i. Den nye ordning vil spare meget administration for de kommuner, der vælger den.

Vi finder det meget vigtigt, at det er frivilligt for den enkelte kommune og det enkelte amtsråd, om de fortsat vil anvende de gamle regler, eller om de foretrækker det nye faste vederlag. Endnu har vi ikke haft lejlighed til at se de nærmere regler om størrelsen og udbetalingen af de nye faste vederlag, som der er lagt op til at ministeren skal udforme, men vi håber, den endelige udformning vil blive så god, at mange kommunalbestyrelser vil vælge den forenkledede løsning.

Den anden del af lovforslaget, der vedrører habilitetskravene til udvalgsmedlemmer, kan vi også tilslutte os, da den er nødvendig for ikke at forhindre omstruktureringer og forenklinger i den kommunale udvalgsstruktur, f.eks. nedlæggelse af udvalg.

Med de lempede regler, der lægges op til, hvor kommunalt ansatte nu i større omfang kan være medlem af et udvalg, der vedrører deres arbejdsområde, kan man ikke se bort fra, at der vil kunne komme inhabilitetsproblemer i enkelte sager. Her er det vigtigt, at det enkelte kommunalbestyrelsesmedlem eller amtsrådsmedlem også selv er bevidst om denne situation og selv sørger for ikke at komme i disse konkrete interessekonflikter ved ikke at deltage i behandlingen af de punkter, hvor vedkommende godt selv ved, at han er inhabil.

Kommunalt ansatte med ledende administrative funktioner er fortsat afskåret fra medlemskab af udvalg, der henhører under deres arbejdsområde, og det finder vi både rigtigt og nødvendigt af hensyn til borgernes tiltro til, at de får en korrekt behandling i de kommunale systemer.

Vi tilslutter os forslaget og skal gøre, hvad vi kan, for at udvalgsbehandlingen kan blive kort.

Bjørn Poulsen (SF):

For at begynde med det, som er forholdsvist enkelt, vil jeg godt omtale spørgsmålet om ændringer i habilitetsreglerne, som for os at se er rimeligt fornuftige, fordi de giver de kommunalt ansatte, som eventuelt går ind i et byråd, bedre muligheder for at deltage på lige fod med andre i det egentlige byrådsarbejde.

På den anden side må vi vel sige, at det giver byrådsmedlemmerne større ansvar for at leve op til spørgsmålet om, hvornår man er habil, og hvornår man er inhabil. Derfor synes jeg faktisk, at Socialdemokratiets forslag her fra talerstolen om at dele lovforslaget op i to i og for sig er en fornuftig ting, for vi er heller ikke særlig tilfredse med anden del af forslaget, nemlig om, skal vi kalde det arbejdsvilkårene for medlemmer af byrådene og amtsrådene.

Jeg tror ikke på, at det er et pengespørgsmål, hvis man vil skabe de nødvendige gode og rimelige og fornuftige arbejdsforhold for byrådsmedlemmer eller amtsrådsmedlemmer. Jeg tror, at der er så mange andre ting, der også skal være med, for at man i det hele taget kan få folk til at stille op til disse folkevalg.

Børnepasning er et problem. Jeg kommer højst sandsynligt snart selv i samme situation, idet min samlever nok bliver valgt ind i et byråd. Jeg kan da godt se, at det kan blive svært at skaffe den nødvendige børnepasning, hvis ikke møderne foregår inden for normale åbningstider for børnepasning.

Tillidsmandsbeskyttelsen af folk, der er ansat i private virksomheder, tror jeg også er en af de ting, man er nødt til at tage med i billedet. Vi har jo haft eksempler på ikke direkte afskedigelser på grund af en eller anden form for byrådsarbejde eller amtsrådsarbejde eller i hvert fald nogle eksempler, der godt kunne pege hen imod, at netop ens arbejde som folkevalgt har været til hinder for, at man kunne fortsætte sit normale arbejde.

Jeg tror, at der er mange andre ting, der i virkeligheden skal rettes til, hvis vi skal skabe den nødvendige tryghed, de nødvendige gode arbejdsforhold omkring det at være folkevalgt i amtsråd og byråd.

Jeg synes også, der er nogle ting, der trænger sig på, når man tager det emne op, hvorledes arbejdsforholdene skal være. Vi ved jo, at de mennesker, der er på overførselsindkomster, får modregnet det, de får i vederlag og lign., og

vi ved også, at der findes eksempler på deltidsarbejdere, der mister op til flere tusinde kroner om måneden, fordi de kommer i karambolage med de meget besværlige regler, vi har, hvad angår arbejdsløshedsdagpenge og lign. Jamen det er da nogle ting, man er nødt til at tage med i sine overvejelser, hvis man har en interesse i bare at ligestille det med andre menneskers mulighed i det her samfund for at lade sig vælge ind.

Jeg synes, der er så mange andre ting end lige netop det økonomiske, der trænger sig på. Derfor vil jeg da meget opfordre ministeren til at være positiv over for, at vi vedtager habilitetsreglerne og så tager os lidt tid til at finde ud af, hvad det er, der skal laves på andre områder. Så tror jeg, man kan få et bedre forslag, og jeg tror også, man kan få et bredt flertal bag det, og det synes jeg er nødvendigt.

Mejdahl (V):

Indenrigsministerens lovforslag er et vigtigt lovforslag, ikke fordi det er særlig stort og omfattende, for det er det slet ikke, men fordi det handler om de folkevalgtes arbejdsvilkår i kommuner og amtskommuner, ja, man kan vel endda sige, at de kommunale styrelseslove omhandler demokratiets og folkestyrets vilkår.

Et vigtigt element i politikernes arbejdsvilkår er arbejdsbyrden, og hvordan arbejdet tilrettelægges. Det sidste er i vid udstrækning blevet kaldt politikernes ansvar. Uddelegeringen af administrative arbejdsrutiner må være en selvfølge, men det må principdebatter, som resulterer i kompetenceplaner, også være. Det vil ikke undre mig, om flere kommunale råd kunne komme længere ad den vej.

Et andet vigtigt emne i forbindelse med amtsrådets og kommunalbestyrelsens arbejdsvilkår er honoreringen, og det er Folketingets og indenrigsministerens ansvar, at den er rimelig. Lovforslaget giver mulighed for, at de kendte diætregler afløses af faste vederlag. Den løsning har været afprøvet i et frikommuneforsøg i Herlev Kommune med godt resultat, og Esbjerg Kommune har også udtrykt ønske om at afprøve en sådan ordning. Det er altså endnu et eksempel på, at frikommuneforsøgene kan bruges som grundlag for permanent lovgivning.

En sådan ændring af de kommunale styrelseslove vil give mulighed for en smidigere og enklere administration af lokalpolitikernes ho-

[Mejdahl]

norering, og der ligger også her et incitament til at nedsætte færre udvalg i kommuner og i amter, hvad styrelseslovsændringen i forsommeren gav mulighed for.

Det bedste af det hele er den valgfrihed, som er indbygget i lovforslaget. Den kommunalbestyrelse og det amtsråd, som ikke kan se en god idé i denne ændring, kan fortsætte efter de gældende regler, som om intet var hændt.

Vederlagernes og diæternes størrelse skal jeg ikke kommentere, det er indenrigsministerens bord. Men jeg konstaterer med tilfredshed, at reglerne om tabt arbejdsfortjeneste kan benyttes i begge ordninger. Det understreger kun, at valgfriheden er reel.

Lovforslagets andet hovedområde er en lempelse af reglerne om generel inhabilitet. Det spørgsmål er blevet yderligere aktualiseret af den omtalte ændring af de kommunale styrelseslove.

Jeg tror, at vi i årene fremover vil se en udvalgsstruktur i amter og i kommuner, der går i retning af, at man har et økonomiudvalg, et udvalg for social-, undervisnings- og kulturområdet og et udvalg for alt det tekniske.

Med de gældende habilitetsregler er der kun få pladser, som kan besættes af f.eks. offentligt ansatte. Derfor vil ændrede regler om generel inhabilitet fremme en enklere udvalgsstruktur og vel også organisationsstruktur.

Afslutningsvis skal jeg sige, at vi i Venstre har en vital interesse i at skabe så gode forhold og så vide rammer som muligt for vore kolleger lokalpolitikere. Lokalpolitikernes rolle er ikke, som det måske var tænkt i tidernes morgen, at være centraladministrationens forlængede arm. Lokalpolitikernes rolle er at formidle det lokale selvstyre, intet mindre. Dette lovforslag er et beskedent skridt i den rigtige retning.

Jeg skal på Venstres vegne varmt anbefale lovforslaget. Jeg vil tilsige vor støtte til, at det kan komme hurtigt igennem udvalgsarbejdet, så det snart kan vedtages her i salen. Det haster af hensyn til de nyvalgte kommunale råd. Da problemstillingen er udførligt og godt beskrevet i bemærkningerne, så skulle det være en smal sag.

Jane Oksen (FP):

Det foreliggende forslag går ud på, at en kommunalbestyrelse kan udskifte diæterne med et såkaldt tillægsvederlag, et udvalgsve-

derlag. Og med det nuværende faste vederlag på 16.800 kr. årligt bliver der altså tre slags vederlag at operere med, hvis kommunalbestyrelserne beslutter at indføre dette forslag.

Indenrigsministerens argumenter for at ændre det går ud på, at lokalpolitikere skal have mulighed for at tilrettelægge deres budget på en bedre måde, og at de skal spares for det administrativt besværlige diætregnskab.

At det nuværende diætsystem ikke er godt, mener vi heller ikke i Fremskridtspartiet. Der er stor uretfærdighed i, at man får 280 kr. for møder under 4 timer og 560 kr. for møder over 4 timer. Skulle man endelig ændre dette diætsystem, ville det retfærdigste jo nok være en fast timebetaling.

Om ministerens forslag om ombytning af diæter til vederlag så giver større retfærdighed eller større mødeaktivitet i kommunerne, kan man godt diskutere. Der er meget stor forskel på lokalpolitikere, og der er politikere, der yder en meget stor indsats, uanset hvad lønnen er, mens andre springer over, hvor gærdet er lavest. Man kan frygte, at svage kommunalpolitikere, der får deres løn, uanset om de kommer til møderne eller ej, vil blive væk fra møderne. Det kan man så sige må være deres egen hovedpine, vælgerens dom – hvis de ellers opdager det – kommer selvfølgelig ved det kommende valg. Jeg ved ikke, om indenrigsministeren har tænkt sig, at der skal være en vis mødepligt indbygget i forslaget, hvis man modtager disse vederlag.

Kommunalpolitikernes lønninger vil jo, som de også gør i dag, blive meget svingende, afhængigt af, hvor mange udvalg de sidder i. Men det er fortsat ministerens ret at fastsætte størrelsen af vederlagene. Her kan man godt have sine betænkeligheder, selv om det i forslaget bemærkninger er nævnt, at det ikke skulle medføre merudgifter. Af det notat, som indenrigsministeren udarbejdede i 1987, fremgik det, at også borgmestre skulle have lønforhøjelse, og at en omlægning af vederlagene ville medføre merudgifter på 67 mio. kr.

Det kan så give anledning til at spørge, om ministeren har planer om, at der også efter dette skal ske en forhøjelse af borgmestervederlagene, om det er prisen, Kommunernes Landsforening tager for at støtte dette forslag: Først tager vi de menige kommunalpolitikere, og bagefter kommer toppen og forlanger sine forhøjelser.

[Jane Oksen]

Det er meget vigtigt for Fremskridtspartiet, at de offentlige udgifter holdes i ro. Skal vi støtte dette forslag, ser vi selvfølgelig gerne, at det udarbejdes sådan, at det medfører en garanti for, at de udgifter, der i dag er ved kommunalbestyrelser, ikke forhøjes. Vi så tværtimod hellere en sænkning af niveauet.

Dermed være ikke sagt, at de enkelte kommunalpolitikere får for meget for deres arbejde, men også andre forslag fra ministeren går jo på forenkling og afbureaukratisering. Jeg tænker her på nedsættelse af antallet af udvalg, og man kunne også ønske sig, at kommunalbestyrelserne var så økonomisk bevidste, at de ville nedsætte antallet af kommunalpolitikere. Det er jo ikke altid størrelsen af en kommunalbestyrelse, der er afgørende for, hvor god den er til at føre politik i den enkelte kommune.

Desværre ser det ud til her ved det kommende kommunevalg, at der kun er blevet 35 færre, der skal vælges, end ved sidste valg. Der skal ved dette valg her den 21. november 1989 vælges 4.657 medlemmer, og det er desværre kun 35 færre end ved det sidste valg.

I Fremskridtspartiet har vi altid været bange for levebrødspolitikere. Så vil man nok sige, at en løn til en kommunalpolitiker på måske omkring 50.000 kr. lyder meget rimeligt. Det gør det måske også, men som jeg sagde før, mener vi, det burde følges op af en mere bindende begrænsning af antallet af medlemmer og udvalg, så forslaget kunne blive et rigtigt forenklings- og afbureaukratiseringsforslag.

Jeg håber ikke, at indenrigsministeren vil støtte Lotzbetænkningen, som også går ud på, at besparelser ved at indføre et fast vederlag skal bruges til forhøjelse af borgmesterlønninger.

Habilitetsspørgsmålet vil jeg vende tilbage til. Der har vi også nogle kritiske bemærkninger.

Lis Noer Holmberg (CD):

Hvorfor skal nu ordningen om fast vederlag kontra diæter være frivillig for kommunerne? Hvorfor ikke lave ensartede regler, hvis man virkelig vil forenkle, og det er jo det, man vil? Så burde man faktisk lade det her gælde alle kommuner.

Vi kan godt tage tyren ved hornene, så vi undgår en senere diskussion om de forskelle, der bliver kommunerne imellem. Af det her fremgår det faktisk, at de medlemmer, der kom-

mer i udvalg, får et tillægsvederlag, men ikke-medlemmer af udvalg har så sandelig det samme arbejdspres.

Og så inhabilitet. Ja, det er en ting, som vi har været meget grundigt igennem i vores gruppe. Det er for nærværende således, at hvis man er ansat i en forvaltning, f.eks. Teknisk Forvaltning, så kan man ikke som politisk valgt deltage i det udvalg, der er tilknyttet netop den afdeling.

Da der nu er lovhjemmel for, at kommunerne kan lægge udvalg sammen, så mener man altså, at nu skal alle uanset tilknytning kunne sidde i et udvalg, også selv om de har deres daglige arbejde inden for det pågældende område. Det finder CD meget uheldigt. Det vil helt klart give disse medlemmer et fortrin frem for de valgte medlemmer, der kommer udefra. Ja, endnu større bliver forskellen i forhold til de byrådsmedlemmer, der slet ikke bliver repræsenteret i et udvalg. Og vi holder økonomiudvalget udenfor, for her er reglerne jo lempet.

Så kunne jeg forestille mig, at man simpelt hen nedlægger udvalget. Vi har jo sagt, at de må slå udvalg sammen og faktisk næsten nøjes med et økonomiudvalg. Jamen så lad os nedlægge udvalgene og slet og ret lægge sagerne frem til behandling i byrådsalen. Det er ofte en uhyggeligt kedelig oplevelse at være deltager i byrådsmøder, hvor alt er aftalt i forvejen under udvalgsarbejdet.

Jeg tror, at en god og sund politisk diskussion i byrådsalen imellem de forskellige partier vil give interesse for kommunalpolitikken ude i kommunerne. Den interesse kan i dag ligge på et meget lille sted.

Jeg ved godt, at der er forskel på en lille kommune og en stor kommune, men som medlem af en kommunalbestyrelse i nu 8 år vil jeg finde det meget uheldigt, at visse af mine kolleger, der sidder inde i systemet som medarbejdere og dermed har en fortrinsstilling, nu også kan sidde i det pågældende udvalg.

Nogle mener, at dette lovforslag skulle deles i to. Det synes jeg ikke. Det kan sagtens nå at blive behandlet, så det kan træde i kraft, inden de nye byråd og kommunalbestyrelser træder sammen. Men vi kommer altså nok med nogle ændringsforslag.

Glønborg (KRF):

Arbejdet i byråd og amtsråd er af meget stor

[Glønborg]

betydning, og her på Christiansborg skal vi naturligtvis gøre alt, hvad vi kan for at støtte dette arbejde.

Regering og Folketing er ofte blevet skældt voldsomt ud for at genere arbejdet i kommunalbestyrelserne rundt omkring. Nu har vi så en mulighed for at prøve at medvirke til at få arbejdet udført på en lidt lettere måde og skabe en større opmuntring for de mennesker, som skal udføre arbejdet.

Der er tale om to dele. Den første er om habilitetsreglerne, der i øjeblikket er urimelig skrappe. De har skabt nogle problemer, og jeg hilser med glæde, at indenrigsministeren har taget mod til sig og har fremsat et forenklingsforslag.

Nogle vil naturligtvis kritisere det for netop at dreje sig om de kommunalt ansatte, og andre vil sige, at vi nu igen opmuntrer til, at kommunalt ansatte bliver de toneangivende i byrådet, og at de nu kan få lov til at blande sig i alt muligt. Nu har vi ellers haft dem sat lidt på plads et stykke tid.

Jeg forstår godt, at nogle kan være betænkelige ved, at det netop er offentligt ansatte, der har de bedste muligheder for at gøre arbejdet, og vi er da klar over, at vi rører ved det problem, at så mange fra det frie erhvervsliv ikke synes, at de kan påtage sig arbejdet i byråd og amtsråd. Vi mangler i allerhøjeste grad folk fra erhvervslivet i kommunalbestyrelserne.

Til disse angreb vil jeg ligeud sige, at vi jo ikke får flere erhvervsfolk ind ved at genere de kommunalt ansatte i deres byrådsarbejde. Det må være andre veje, vi skal gå ad for at få flere erhvervsfolk ind, og vi må sørge for, at de kommunalt ansatte, vi har i byrådene, får alle muligheder for at lave et stykke fornuftigt arbejde. Det mener jeg indenrigsministerens forslag vil give dem, og derfor kan jeg på Kristeligt Folkepartis vegne give et klart tilsagn om støtte til den del af forslaget.

Den anden del drejer sig om aflønningsformer. Her er også et reelt problem med hensyn til, hvilke personer man i praksis giver mulighed for at kunne være med i dette arbejde. Jeg må sige meget ligeud, at her har ministeren ikke fundet superlønsingen, men da jeg heller ikke vil påstå, at jeg har fundet den, må jeg gå ind i arbejdet med det, der nu er lagt på bordet. Her er et forsøg, her er noget, vi kan prøve. Nogle har kritiseret, at ordningen er frivillig, men net-

op det, at det er kommunalbestyrelsen selv, der får lov at vælge, gør, at jeg efter nogen betænkelse tør sige: Ja, lad os prøve det her.

Jeg kan godt se, man kan være betænkelig ved det. Nogle vil jo sige, at nu kan folk altså få penge for det og endda blive væk fra møderne uden at bestille noget. Det er da rigtigt. På den anden side får man slået klokkeklart fast, at arbejde i kommunalbestyrelsen ikke bare består i at sidde til et møde. Hvis ikke man har forberedt sig ordentligt og gør noget ved tingene både før og efter mødet, har man ikke lavet sit arbejde. Man må derfor sige: Vi har den tillid til de folk, vi har valgt ind, at når de har fået et job, laver de det også på ordentlig vis. Det giver vi dem en aflønning for, og så må de tage vælgerens dom hvert fjerde år.

Indenrigsministeren (Thor Pedersen):

Jeg vil gerne takke for de generelt positive bemærkninger, der er gjort fra forskellig side, men sige til hr. Graversen, der talte om, at kommunestyret i de senere år havde været udsat for stor usikkerhed, at i den tid, hvor jeg har taget aktivt del i det kommunale arbejde – 12 år i byrådet, heraf 9 år som borgmester og efterfølgende som politisk ordfører og som indenrigsminister – erindrer jeg ikke, at man i en 2-årsperiode har haft den ro og manglende usikkerhed, som man har haft i 1988-89. At vi to år i træk har kunnet indgå frivillige aftaler med den kommunale verden og Amtsrådsforeningen om de vilkår, der gælder for budgetlægning og økonomi i kommunerne, det er altså det modsatte af usikkerhed.

Der ligger ikke i forslaget om faste vederlag, at man generelt ændrer det, man i alt kan få udbetalt for sit arbejde som folkevalgt. Beslutninger herom hører hjemme et andet sted. Principielt berører det ikke dette lovforslag, hvis man vælger at give mere til borgmestre eller menige medlemmer. Det, der her er tale om, er alene at give det, man i dag betaler, på en anden måde.

Hr. Graversen nævnte også, at vi af samme grund ikke øger tilfredshedsgraden hos de folkevalgte. Kommunernes Landsforening har netop udgivet en lille pamflet, hvori formanden for Den Kommunale Højskole, hr. Kaj Larsen, borgmester i Holmegård Kommune, der vel er hr. Graversen bekendt som socialdemokrat, skriver, at man har undersøgt tilfredsheden hos de folkevalgte, og det viser sig, at de er tilfredse.

[Indenrigsministeren]

90,7 pct. siger, at de er glade for deres arbejde. Det er nok også værd at huske i et kommunalt valgår, og vi har måske også en pligt til at fortælle, at det kan være spændende og interessant at sidde i en kommunalbestyrelse selv med den aflønning, man får.

Hr. Gravensen siger også, at det er i orden med habilitetsforslaget. Det er jeg for så vidt glad for, for det sikrer jo, at man kan få alle folk i en kommune til i størst mulig grad at tage del i det folkevalgte arbejde, selv om man vælger en forenklet struktur. Men hr. Gravensen foreslår så, at man splitter lovforslaget op og diskuterer vederlaget lidt nærmere.

Men hvorfor dog det faste vederlag? Der er tale om en øget frihedsgrad til kommunerne. Hvad er der i vejen med at give dem den? Kommunernes Landsforening, Amdsrådsforeningen og Københavns og Frederiksberg Kommuner har samstemmende sagt, at de synes, forslaget principielt er rigtigt, og at de egentlig ønsker det gennemført. De anker over de samlede vederlags størrelse, herunder også borgmesterens honorar, men de mener, at det principielle sigte i lovforslaget er rigtigt. Så jeg må spørge: Hvorfor ikke gennemføre det og give den enkelte kommune den foreslåede frihedsgrad?

Hr. Bjørn Poulsen siger, at det folkevalgte arbejde ikke er et spørgsmål om penge. Nej, det er fuldstændig korrekt. Det folkevalgte arbejde i kommuner og amter er for de fleste ikke et pengespørgsmål, men et spørgsmål om, hvordan man kan afse tiden. Det er altså også et strukturspørgsmål, hvordan man skal tilrettelægge arbejdet i det enkelte by- eller amtsråd. Det er altså en diskussion, man skal føre i de enkelte by- og amtsråd, for at man sikrer, at alle, der er valgt, har mulighed for at tage del i det folkevalgte arbejde, og at folk er i stand til at stille op, fordi de har en formodning om, at de, der er valgt, i øvrigt viser det hensyn, at det altid er dem, der har sværest ved at møde frem, der har det afgørende ord, når man fastsætter, om det er morgen, middag, eftermiddag eller aften, man skal møde. Men den diskussion hører hjemme i de folkevalgte råd.

Hr. Bjørn Poulsen nævner et måske kommende problem med børnepasningen. Jeg vil blot her oplyse, at det i dag er muligt at få dækket rimelige udgifter til børnepasning for valgte i by- og amtsråd. Så hr. Bjørn Poulsen er ikke afskåret fra også at tage del i dette gode.

Jeg er meget opmærksom på de problemer, der er med reduktion af andre offentlige ydelser, hvis man oppebærer vederlag eller diæter i et offentligt valgsystem. Vi kender det i forbindelse med arbejdsløshedsdagpenge og supplerende dagpenge. Det er et problemkompleks, vi er i gang med at udrede, men det hører hjemme under Arbejdsministeriet. Men jeg er meget opmærksom på, at vi har et problem, og vi kan påvise, at de, der er valgt, i virkeligheden mister mere end det, de får udbetalt i vederlag for det folkevalgte arbejde.

Fru Jane Oksen spørger direkte, om der i dette ligger et løft af honoreringen af de folkevalgte. Jeg vil klart sige, at det gør der ikke. Det, lovforslaget sigter mod, er alene at give en anden mulighed for udbetaling af vederlag. Der er tilstræbt neutralitet. Når man i tidligere forslag eller bemærkninger kan se, at der har været tale om udgiftsløft, som fru Jane Oksen nævnte, på 67 mio. kr., skyldes det, at der var indeholdt en forøget aflønning af de folkevalgte.

Forslaget her sigter mod neutralitet. Når fru Jane Oksen spørger, om Kommunernes Landsforening støtter dette forslag, fordi vi har lovet efterfølgende at løfte vederlagene til menige medlemmer og borgmestre, må jeg sige, at det ikke er tilfældet. Kommunernes Landsforening og Amdsrådsforeningen støtter det ud fra det principielle sigte, at man giver en frihedsgrad til kommunerne til i givet fald at vælge en anden måde at udbetale det samme beløb på.

Jeg vil takke hr. Glønborg meget for de positive tilkendegivelser og sige, at hr. Glønborg er inde på det essentielle i både dette forslag om fast vederlag og forslaget til at lempe habilitetskravene, nemlig at det, vi ønsker at sikre, er, at kommunerne får større frihedsgrad, så kommunerne kan vælge en struktur, en udvalgssammensætning, som man lokalt i den enkelte kommune synes er rigtig, måske ud fra en historisk erfaring eller ud fra nogle politiske mål.

Man har aldrig kunnet påstå, at diætsystemet, som vi har i dag, i alle tilfælde er retfærdigt. Hr. Glønborg påpeger det essentielle for folkevalgte, at de skal være velforberejdede, og at deres opgave i en kommune ikke blot er at deltage i møderne, men måske især at deltage i det politiske arbejde uden for møderne på rådhuset og i udvalgene, nemlig dér, hvor man kontakter borgerne, dér, hvor formanden eller medlemmerne af teknisk udvalg tager cyklen

[Indenrigsministeren]

en søndag og kører rundt og ser, hvad er det for problemer, vi skal behandle på mandag eller på tirsdag, så man netop er velinformeret, har en opfattelse og har talt med borgerne forud for mødet. Alle disse opgaver ligger uden for det, der i dag honoreres i vores diætsystem. Hvis man får en struktur, der tilstræber, at man måske udfører en meget stor del af arbejdet uden for udvalgene, vil det, man løfter gennem forslag om faste vederlag, blive, at man i virkeligheden bliver honoreret for sit ansvar på lige fod med dem, der bruger tiden i møderne for at afklare samme spørgsmål. Der ligger altså i det, at de enkelte kommunalbestyrelser kan vælge løsninger, som de selv finder er mere refærdige end diætordningen, og som er mere i harmoni med mulighederne for at tilrettelægge det politiske arbejde i en ny struktur.

Generelt vil jeg sige, at jeg håber, at det i forbindelse med udvalgsarbejdet vil være muligt for mig at fremskaffe materiale, så de i virkeligheden meget positive tilkendegivelser, der er kommet fra forskelligt hold til forslagskomplekset, gør det muligt at få gennemført det hurtigt, så de folkevalgte råd så tidligt som muligt ved, hvad det egentlig er, de har mulighed for at yde vederlag for, og måske i øvrigt kan vælge, hvilke medlemmer der skal sidde i hvilke udvalg, så man er frigjort fra de meget snærende bånd om habilitet, der er gældende i dag.

Hr. Graversen spørger, hvorfor man ikke skal kunne ændre betalingsform eller vederlæggelsesmetode i perioden. Jeg vil sige, det kan man netop. Det er netop foreslået, at de til kommunalbestyrelsen valgte altid skal kunne sige: Ønsker vi at beholde det, vi har, eller vil vi vælge den anden metode? I dag vil udgangspunktet være, at alle har diætordningen, men hvert eneste nye byråd kan fra byrådsperiodens start diskutere, om man vil gå over til den ændrede ordning. Man kan også vente 2-3 år, men man kan kun ændre det én gang i valgperioden. Når vi går ind i næste periode igen, vil de efterfølgende byråd dér, hvor man i dag har valgt faste vederlag, få mulighed for at gå tilbage til det, vi kender i dag, nemlig den traditionelle diætordning.

Vi mener at have imødekommet det synspunkt, at også her er der den største frihedsgrad til, om jeg så må sige, at blive klogere eller vælge en anden løsning.

Graversen (S):

Jeg synes stadig væk, ministeren skal tage imod den positive tilkendegivelse fra vores side i den positive ånd, den er givet. Det problem, ministeren rejser, er kun en lille ting.

Jeg spørger forsigtigt: Hvorfor skal et byråd være bundet for den sags skyld i næsten 4 år af en vedtagelse, hvis der er flertal i samme byråd for, at man hellere vil have et andet honoreringsystem? Der kan gå næsten 4 år, hr. minister, før man kan lave om på det igen. Det kan jeg ikke se nogen grund til. I samme åndedrag siger man, at man vil decentralisere og give kommunalbestyrelserne størst mulige beføjelser og frihed.

Alene det, der er blevet sagt her, hr. minister, specielt af Fremskridtspartiets ordfører og af Centrum-Demokraternes ordfører, tyder på, at der er behov for, at vi i udvalget får en lang snak om de problemer, der er. Derfor kommer det til at haste med lovforslagets vedtagelse. Vi vil meget gerne hjælpe ministeren med at få vedtaget de ændrede habilitetsregler, for det kan vi sagtens se er nødvendigt. Men det er svært, det er meget svært.

Ministeren har åbenbart misforstået mig lidt. Jeg har ikke sagt, at det økonomiske problem er det største problem, tværtimod. Jeg har netop peget på nogle områder, hvor der er langt større problemer, og det er også sagt til Fremskridtspartiets ordfører. Det er slet ikke de økonomiske problemer, der er størst for kommunalbestyrelsesmedlemmerne, det er de praktiske: familiemæssigt, med hensyn til ens job i det normale erhvervsliv osv.

Bjørn Poulsen (SF):

Jeg skal i første omgang takke ministeren for besvarelsen af nogle af mine spørgsmål. Det er klart, at tilrettelæggelsen af arbejdet i byråd eller amtsråd for en stor dels vedkommende klarer ved en fornuftig diskussion. Men det, jeg også nævnte, nemlig spørgsmålet om tillidsmandsbeskyttelsen for vores folkevalgte, kom ministeren ikke ind på.

Vi, der har arbejdet med almindelige tillidsmandsregler og dertil hørende beskyttelse, synes, det er naturligt, at man prøver at beskytte sine folkevalgte så langt, man overhovedet kan, og at være medlem af en kommunalbestyrelse eller et amtsråd er arbejdsmæssigt set en forholdsvis stor opgave, næsten uanset hvordan

[Bjørn Poulsen]

man tilrettelægger arbejdet. Der er ingen tvivl om, at der er mange arbejdsgivere, der ikke ser med særlig positive øjne på et byrådsmedlem i deres virksomhed. Det er da forholdsvis naturligt, at hvis man står i den situation, at man den ene gang efter den anden er nødt til at give vedkommende fri, ligger det vel nær, at man måske næste gang afskediger vedkommende først, og det kan ikke være rimeligt, at det, at man er blevet valgt ind i et af de folkevalgte råd i dette land, kan give én et minus på det område. Det kan i hvert fald ikke være et fornuftigt grundlag.

Om spørgsmålet om vedtagelse af hele forslaget nu eller en opdeling af det i to må jeg sige, at det er vigtigt, at habilitetsreglerne bliver vedtaget nu, men det kan ikke være særlig vigtigt, om det andet bliver vedtaget nu og skal træde i kraft 1. januar, eller om det bliver 1. januar til næste år igen. Det kan være revnende ligegyldigt. Jeg synes også, der er en hel del problemer i det, som vi bør have undersøgt, og som jeg ikke synes det er helt naturligt at skynde sig at vedtage nu. Jeg kan godt forstå, at man har en interesse i, at habilitetsreglerne bliver afklaret nu, men betalingsvedtægterne synes jeg godt man kunne vente med.

Jane Oksen (FP):

Jeg kan godt tilslutte mig, at vi deler lovforslaget op i to dele. For det første er vederlags-spørgsmålet valgfrit, men habilitetsspørgsmålet vil man lave en lov om. Når noget er valgfrit, kan jeg heller ikke se, at det haster så meget med at få det gennemført. En kommunalbestyrelse vil jo til enhver tid kunne ændre sine regler på området, selv om vi gennemfører det her. Det må være vigtigere, at vi får belyst en række spørgsmål, end at vi haster det igennem.

Med hensyn til habilitetsspørgsmålet er det ingen hemmelighed, at vi i forvejen har en masse offentligt ansatte, der i højere grad end privatansatte og selvstændige er begunstigede.

Undersøgelser viser også, at netop de offentligt ansatte i højere grad ønsker at genopstille til det kommende kommunevalg. Det er meget skævt fordelt, når 40 pct. af landets kommunalbestyrelsesmedlemmer er offentligt ansatte.

At en pædagog, der har forstand på de ting, der drøftes i et socialudvalg, sidder i et sådant, og at en lærer sidder i et kulturudvalg og kan udtale sig kompetent dér, ser jeg selvfølgelig en

rimelighed i, men der må være nogle regler, så de ikke kan sidde der, hvis de har en særlig økonomisk eller personlig interesse i en sag, hvilket de vil have, hvis den angår deres egen arbejdsplads.

Så en vis form for inhabilitet mener jeg afgjort bør bevares. Det skal ikke ende med, at landets kommuner styres af administrationen, fordi alle ansatte i kommunen kan blande sig i alt og begunstige sig selv i disse udvalg. Det synes jeg vi skal se meget nøje på. Der er store færrer ved at gøre det alt for lempeligt. Men en vis lempelse af habilitetsreglerne vil vi godt være med til.

(Kort bemærkning).

Graversen (S):

Nu får det mig til at spørge for at være helt sikker, om Fremskridtspartiet støtter vores forslag om at dele lovforslaget i to, og om ministeren i givet fald vil respektere, at der er et flertal for det. Der er tid nok netop til den del. Og tro mig, der er virkelig mange problemer for kommunalt valgte, som vi skal have ordentligt gennemarbejdet.

(Kort bemærkning).

Jane Oksen (FP):

Jeg ser ingen grund til, at en opsplitning i to på nogen måde skulle forsinke dette forslag. Tværtimod vil den ene halvdel måske kunne gå hurtigere igennem end den anden. Og der er altså logik i at dele det op i to. Så det ville jeg finde var en glimrende idé.

Lis Noer Holmberg (CD):

Jeg kan gøre det meget kort. Ministeren talte om frihedsgrad til kommunerne. Jeg kan godt se, at det er vældig godt. Jeg går selv ind for, at folk skal have et frit valg, og det skal kommunerne også.

Men jeg synes godt, man kunne lægge nogle faste rammer. Vi ser i lovforslaget, at en ordning med fast vederlag er indført som frikommuneforsøg i Herlev Kommune, og at det er kommunens opfattelse, at forsøget har medført store administrative lettelser, idet der ikke længere skal føres regnskab med de enkelte kommunalbestyrelsesmedlemmers mødedeltagelse og varigheden af møderne. Altså står vi her med et frikommuneforsøg, og det er vel menin-

[Lis Noer Holmberg]

gen med frikommuneforsøgene, at hvis de fungerer godt og der gives gode meldinger tilbage derfra, hvor man har haft dem, skal vi vel bagefter omsætte dem i lovgivning. Derfor mener jeg altså, at når det nu fungerer godt her og Esbjerg også gerne vil køre med det nu, kan man godt sige, at det skal være ens for alle kommuner. Så må vi have et fast vederlag, der er ens for alle.

Med hensyn til habilitetsspørgsmålet vil vi gå videre med det i udvalgsarbejdet.

Indenrigsministeren (Thor Pedersen):

Jeg vil gerne støtte de synspunkter, der har været fremme fra flere sider om, at man ikke skal haste sager igennem, og derfor glæder jeg mig også over, når vi taler om fast vederlag, at det har sit udspring i betænkning nr. 1027 fra 1984 om kommunale diæter og vederlag. Det er faktisk et forslag fra den betænkning, der ligger til grund for lovforslaget med én undtagelse, at man her taler om valgfrihed, altså at kommunalbestyrelsen selv kan få lov til at vælge.

Det har ikke været tilsigtet, at dette forslag skulle løse de praktiske problemer, som hr. Graversen siger er forbundet med at tage del i de folkevalgtes arbejde i kommuner og amter. Det skal ikke løse de praktiske problemer, men det skal give de folkevalgte råd en frihedsgrad til at vælge at udbetale vederlaget på en anden måde, nemlig den måde, som man finder mest hensigtsmæssig og måske endda »mest retfærdig«, et ordvalg, som Socialdemokratiet i øvrigt bruger: at vi skal søge de retfærdige løsninger.

Når Kommunernes Landsforening anbefaler det, er det vel, fordi de finder, at der er noget retfærdigt i de principper, der er skitseret, men de ønskede altså ikke at løse de praktiske problemer, for jeg kan godt sige, at de praktiske problemer, som hr. Bjørn Poulsen også berørte, stort set kun kan løses af de folkevalgte selv ved den måde, de tilrettelægger arbejdet på.

Hovedopgaven vil for de fleste være at sikre, at man kan passe det normale arbejde ved siden af at være folkevalgt, altså at mange må spørge: Hvordan kan vi lægge vores mødeaktivitet, så det ikke afskærer folk fra at have et almindeligt erhverv? For det er ikke blot tillidsmanden, det er også den lille selvstændige købmand, der skal have sin virksomhed til at fungere. Det er såmænd også virksomhedslederen, der skal have mulighed for at være virksomhedsleder, og der er altså nogle, der forventer,

at virksomhedslederen er på arbejdsstedet, hvis virksomheden skal fungere. Det kan godt være, at uanset hvilke regler man fastlagde fra Folketingets side, ville det være et handicap for enhver virksomhedsleder ikke at være i virksomheden, når bestyrelsen forventer, at han er der.

Der er kun én måde at få flere folkevalgte på, og det er at fjerne nogle af de praktiske problemer. Det gør man, når man tilrettelægger arbejdet, i hvert tilfælde for en meget væsentlig del.

Jeg vil gerne sige til fru Jane Oksen, at vi lempet på »generel inhabilitet«, men vi lempet jo ikke på begrebet »speciel inhabilitet«, dvs. at man er inhabil i konkrete sager, hvor man har en særlig interesse, f.eks. hvis man behandler en sag fra det arbejdssted, hvor man selv har sit tilhørsforhold.

Jeg har fuld tillid til, at man i kommunerne og i amterne er i stand til at vurdere, hvornår man er inhabil. Jeg har i virkeligheden høje tanker om den måde, man tilrettelægger arbejdet på i kommuner og i amter.

Jeg har også høje tanker om, at man møder op. Det er min opfattelse, at folkevalgte møder op, fordi de har et engagement i sagen og ikke, fordi de skal stå til ansvar over for et lønkontor, men fordi de føler en interesse i at tage del i det arbejde, de har været så heldige at blive valgt til. Det er måske forskellen mellem fast vederlag og diæter, at det ikke er lønkontoret, der involveres, men man er ansvarlig over for sine vælgere, over for kollegerne i gruppen og over for partiforeningen, det eneste, som man som folkevalgt egentlig kan være ansvarlig over for. For det er jo det, vi opfatter som borgerne.

Fru Lis Noer Holmberg spørger: Hvorfor kan vi ikke lægge det ind i faste rammer? Det er jo det, vi gør. Rammerne er jo diætordningen, forstået på den måde, at det mest faste, vi kan få, er de faste vederlag. Når man er konstitueret og har fået sin udvalgsplacering, kan man fortælle, hvor man har sæde, og hvilket vederlag der tilkommer én. Vederlaget er velkendt, og det kan det være hele perioden igennem. Det kan man fortælle i familien, det er altså det, der kan indgå i familiens økonomi. Det er egentlig så fast sammenlignet med diætordningen. Den er i dag ikke fast. Den kan man ikke altid regulere og lægge fast fra starten. Det kan vise sig efterfølgende. Hvordan blev vores arbejdsrytme? Hvad blev traditionen for at holde møder? Hvor lange møder og hvor ofte? Forslaget om faste vederlag giver en sikkerhed.

[Indenrigsministeren]

Om det konkrete om at splitte op og vente, vil jeg sige, at jeg ikke går ud fra, at det er noget motiv i sig selv, at man skal vente, hvis det ikke er nødvendigt.

Jeg mener, som det også er sagt, at habilitetsreglerne, som de er foreslået, i virkeligheden er særdeles enkle. Det er en forenkling af de kendte regler. Jeg mener ikke, det kan give problemer at forklare dem under udvalgsbehandlingen.

Men jeg vil gerne sige, at forslaget om de faste vederlag også er et ganske enkelt forslag. Der er jo ikke mange parametre. Det, der er ukendt, er, hvad det samlede vederlag vil udgøre. Hvad er borgmestervederlaget, og hvad er de samlede udvalgspuljer? Men det er overhovedet ikke noget, der berører det principielle indhold i forslaget.

Jeg mener, den principielle ændring er lige så enkel og lige så klar som det, der ligger i habilitetssagen, og derfor vil jeg da gerne bede, om ikke det er muligt, at man behandler sagerne. Og så må udvalgsarbejdet jo afdække, om det virkelig er så problemfyldt, som nogle ordførere giver udtryk for, eller om man ønsker at give kommunerne den frihed, at de kan vælge at tilrettelægge deres arbejde allerede fra begyndelse af den kommende valgperiode, også når det gælder deres faste vederlag.

(Kort bemærkning).

Graversen (S):

Jeg synes stadig væk, vi skal snakke roligt og fornuftigt om de problemer her.

Der er for os ingen som helst ben i forslaget, som det ligger her, heller ikke med hensyn til at gå over til muligheden for at yde fast vederlag for udvalgsarbejde, hr. minister. Men det er bare ikke nok for os, fordi vi har erfaret, at der er andre langt større problemer for dem, der deltager i kommunalt arbejde. Jeg kan henvise til min egen kreds derhjemme, hvor både mine egne og ministerens egne partifolk har haft uhyre svært ved overhovedet at finde folk til at stille op denne gang, og det er klart, der er årsager til det. Jeg kunne godt pege på nogle af dem.

Men jeg ønsker bare, at vi skal have mulighed for det og have god tid i det udvalgsarbejde, vi skal igennem. Der er forskellige undersøgelser, og det skal man nok ikke altid tage alt for højtideligt. Der er også andre undersøgelser, der netop viser de problemer, jeg har om-

talt, og man skal ikke tage Kommunernes Landsforening til indtægt for bare at acceptere det her, som det er.

Så kan jeg spørge ministeren: Er det ikke sådan, at Kommunernes Landsforening netop har peget på mange andre problemer for folkevalgte, som ikke er taget med i lovforslaget her? Jeg ønsker stadig væk ministerens svar på, om ministeren er villig til at dele lovforslaget, så vi kan få ordentlig tid til at snakke om kommunalvalgtes mange praktiske problemer.

Indenrigsministeren (Thor Pedersen):

Jeg vil gerne sige til hr. Graversen, at jeg mener, det hedder: Ingen over og ingen ved siden af Folketinget. Jeg mener, at jeg som minister er Folketingets ydmyge tjener, så jeg mener ikke, det er rigtigt, at hr. Graversen appellerer til ministeren om, at man vil have tid til arbejdet. Det mener jeg det tilkommer den folkevalgte forsamling selv at afgøre.

Når hr. Graversen anmoder om, at jeg skal dele lovforslaget, så tilkommer det jo udvalget at gøre under arbejdet, hvad man mener er rigtigt, og jeg vil heller ikke anfægte, at det er en berettiget fremgangs- og arbejdsmetode for en folkevalgt forsamling.

Men jeg vil gerne sige til hr. Graversen om det principielle: Lovforslaget om faste vederlag tager ikke sigte på at løse alle de praktiske problemer, som folkevalgte har. Der er en stribe af uløste problemer. Der er faktisk lige så mange problemer, som der er folkevalgte. Der er måske for den sags skyld 5.000 forskellige problemer, nemlig ét problem pr. valg.

Dette forslag tager sigte på at give by- og amtsråd en frihed til at vælge at få vederlag på en anden måde, i stedet for diæter, som det er velkendt, så at kunne få et fast vederlag, hvor man kan fortælle sin familie, hvilken økonomi der ligger til at løse en del af den byrde, man har, og jeg har meget svært ved at forstå, hvorfor man skulle fratage de folkevalgte i kommuner og amter den frihedsret, fordi der er mange andre praktiske problemer, som overhovedet ikke er omfattet af forslaget og ikke har været tilstræbt indeholdt i forslaget, og som heller ikke hører hjemme dér.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling

vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Kommunaludvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af lovforslag nr. L 38:

Forslag til lov om folkeafstemning om flygtninge.

Af Knud Lind (FP) m.fl.
(Fremsat 26/10 89).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Justitsministeren (Engell):

Forslaget fra Fremskridtspartiet går ud på, at der samtidig med kommunalvalget skal afholdes en vejledende folkeafstemning, hvor vælgerne skal have lejlighed til at tage stilling til spørgsmålet om, hvorvidt dansk flygtningepolitik skal skærpes.

Som det fremgår af bemærkningerne til det forslag, Fremskridtspartiet har fremsat, er der tale om en genfremsættelse af det forslag, partiet fremsatte i folketingssamlingen 1987-88, L 119. Fremskridtspartiet har også ved andre lejligheder rejst spørgsmålet om en folkeafstemning. Der kom f.eks. under forespørgselsdebatten i oktober 1987 om den aktuelle flygtningesituation forslag fra partiet til en dagsorden om, at der skulle afholdes en folkeafstemning om flygtningespørgsmålet, og som bekendt vandt dette forslag ingen tilslutning i Tinget.

Jeg mener, det er naturligt, at også Fremskridtspartiet ønsker at deltage i den offentlige debat, som jo bl.a. foregår på baggrund af de forskellige oplæg til en samlet udlændingepolitik, som i den senere tid er fremkommet fra forskellige politiske partier, bl.a. Venstre og senest fra den konservative folketingsgruppe.

Som jeg nævnte i min besvarelse i spørgetiden i onsdags af det spørgsmål, hr. Torben Lund havde stillet, anser jeg det imidlertid for vigtigt, at debatten på dette område sker på baggrund af sådanne oplæg til en samlet ud-

lændingepolitik, og såfremt Fremskridtspartiet ønsker at bidrage til debatten, ville jeg finde det langt mere frugtbart, hvis partiet på tilsvarende måde fremlagde et egentligt debatoplæg i stedet for blot at lægge op til en folkeafstemning med et fuldstændig uklart afstemningstema.

Under alle omstændigheder mener jeg ikke, at en folkeafstemning som foreslået vil tilføre debatten noget konstruktivt. Som de fleste ordførere gav udtryk for, da Tinget behandlede det tidligere fremsatte, enslydende lovforslag, er det et helt upræcist tema, som Fremskridtspartiet har angivet her. I virkeligheden er spørgsmålet om vores udlændingelovgivning jo et så alvorligt spørgsmål, at man ikke blot kan gå ud og slå på tromme før kommunalvalget, sådan som jeg må opfatte Fremskridtspartiets forslag som et udtryk for.

Jeg efterlyser med andre ord seriøse og konkrete forslag fra Fremskridtspartiet. Partiet ønsker jo flygtningepolitikken skærpet, siger man, men til hvad? Der er ingen konkrete forslag om, hvordan man ønsker det, og en eventuel folkeafstemning på grundlag af det formulerede tema vil derfor være uden egentlig værdi som vejledning for Folketinget.

Grundlaget for en samlet flygtningepolitik, hvorved der må tages stilling til en lang række problemstillinger, bør efter min opfattelse ikke være en vejledende folkeafstemning med et så firkantet afstemningstema, som forslaget lægger op til. Dertil er emnet for alvorligt.

Jeg vil også nævne, at jeg er enig med den tidligere justitsminister, hr. Ninn-Hansen, som i forbindelse med behandlingen af det tidligere lovforslag, L 119, gav udtryk for, at der kun bør afholdes vejledende folkeafstemninger om politiske holdningsspørgsmål, hvis temaet for afstemningen kan angives præcist og entydigt og der endvidere er et reelt behov og et flertal herfor, og ingen af disse betingelser er jo opfyldt i dette tilfælde.

Hertil kommer også, at vi her i landet har et repræsentativt demokrati. Vælgerne afgør, hvem der skal være medlemmer af Folketinget ud fra en vurdering af de pågældendes politiske synspunkter og holdninger på en række forskellige områder, og skulle der opstå en situation, hvor befolkningens retsopfattelse på afgørende punkter afviger fra Folketingets, har vælgerne mulighed for i forbindelse med folketingsvalg at råde bod på dette og skabe et andet